

Opiniestuk VNG en Veiligheidsberaad, augustus 20

Door Annemarie Jorritsma (Voorzitter van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten) en Thom de Graaf (Voorzitter van het Veiligheidsberaad)

Nationaal beheerde politie in deze vorm slechts stoelendans

De discussie over het politiebesteding is in alle hevigheid losgebarsten. Het dreigt te verzanden in een structuurdiscussie over macht. Waar moet het over gaan: kostenbesparing en betere veiligheidszorg. De plannen voor een nieuw politiebesteding, een reorganisatie tot tien korpsen onder leiding van een minister brengt veiligheid niet dichterbij.

De veiligheid in Nederland is de afgelopen jaren verbeterd. Het lokale bestuur heeft daar een grote bijdrage aan geleverd. De jarenlange investeringen van gemeenten in de bestrijding van overlast en verloedering, uitgaansoverlast, jongerenoverlast, georganiseerde criminaliteit en andere zaken, werpen hun vruchten af.

Gemeenten staan klaar om de veiligheid verder te verbeteren, maar het is noodzakelijk dat de rijksoverheid voor de juiste randvoorwaarden zorgt voor de nodige kostenbesparing. De feiten op een rij:

1 Handhaving van de openbare orde is de eerste fase van opsporing.

Voorkomen in plaats van genezen blijkt te werken. Een te enge definitie van onveiligheid zorgt niet voor een hoger oplossingspercentage van criminaliteitszaken. Pak niet alleen het opsporen van de jongeren die over de schreef gaan aan, maar zorg dat jongeren niet afglijden van kattenkwaad tot misdaad. En dan, hoe wil je overlast door jongeren, een van de door burgers meest genoemde problemen op het gebied van veiligheid, verkleinen vanuit 10 regio's? Dat kan alleen als er op lokaal niveau een goede samenwerking is tussen politie, gemeente, maatschappelijke organisaties en ook burgers. Een nationale politie in deze vorm - en alleen maar gericht op opsporing - is een justitiepolitie, die niet alleen op te grote afstand van gemeenten en haar inwoners staat, maar ook nog eens minder in staat is om de criminaliteit terug te dringen.

2. Burgemeesters bestrijden criminaliteit!

Wie kent niet de burgemeesters die het voortouw nemen in de aanpak van drugscriminaliteit en overlast. Naast de inzet van hun eigen medewerkers en bestuursrechtelijke bevoegdheden brengen ze partijen bij elkaar, formuleren ze een gezamenlijke strategie, bevorderen uitwisseling van kennis en informatie, coördineren en zorgen dat afspraken worden gemaakt en uitgevoerd. Gemeenten kunnen die rol op zich nemen omdat ze verantwoordelijk zijn voor de openbare orde en veiligheid en kennis hebben van de lokale situatie.

3. Burgers spelen cruciale rol bij bestrijding van criminaliteit.

Tien regio's voor 430 gemeenten, betekent dat één regio bestaat uit 30 tot 50 gemeenten. OM-topman Brouwer stelt dat de burgemeester van de regionale centrumgemeente hierin een regierol moet gaan vervullen en voor al die gemeenten met de hoofdofficier van justitie en de regionale politiechef tot bevredigende afspraken moet komen. Maar waar blijft de burger in dit verhaal? Burgers vangen doorgaans geen boeven, maar willen wel mee voorkomen dat zij ontstaan. Ook als er boeven gevangen moeten worden, is hun medewerking vaak onontbeerlijk. De samenleving wil zelf met onveiligheid omgaan, ook zonder dat de overheid en politie er steeds aan te pas komen. Zij melden zich massaal aan voor het ontvangen van sms-berichten van de politie. Denk ook aan buurtveiligheidsteams, een goede samenwerking tussen toezichthouders, politie en burgers. Laten we niet als instituties naar elkaar kijken en bepalen wie de macht heeft, maar gebruik maken van partijen die samen met politie en overheid de veiligheid

willen vergroten. De afstand tot de burger wordt zo echt te groot.

4. Beheer kan goedkoper, maar besparen doe je niet met weer een structuurwijziging

Het is een achterhaalde opvatting dat met centrale bedrijfsvoering ook het beleid en de dienstverlening gecentraliseerd moet worden. Elementen van bedrijfsvoering zoals ict, uitrusting en financiën kunnen nationaal worden belegd en schaalvoordelen opleveren. Een reorganisatie in tien regionale politiekorpsen echter leidt tot grote kapitaalvernietiging. Al jaren bestrijden 25 veiligheidsregio's rampen. Hun grenzen vallen samen met de bestaande politieregio's, zodat politie, brandweer, geneeskundige hulpverlening en gemeenten binnen hetzelfde gebied kunnen samenwerken. Dit proces heeft breed draagvlak en is recent nog bekrachtigd toen de wet op de Veiligheidsregio's werd aangenomen. En nu moet alles weer anders. Wat een verspilling van geleverde energie en belastinggeld!

Tot slot

De tien politieregio's lijken ingegeven door een voorgenomen herindeling van het OM en de rechterlijke macht in tien arrondissementen. De Nederlandse politie kan alleen effectief functioneren als zij:

- met gemeenten bindende afspraken kan maken over wat de politie levert (de prioriteiten, inzet van overige politiecapaciteit, dienstverlening)
- zich niet alleen richt op opsporing, maar ook op preventie en handhaving van de openbare orde en daartoe stevig in de wijken aanwezig is
- in haar territoriale organisatie goed aansluit op de vele bestaande lokale samenwerkingsverbanden

Daarom roepen wij alle betrokken partijen op: doe een stap terug van ambtelijke structuurdiscussies en ga de discussie aan over het aanpakken van de werkelijke problemen. Wij hebben die stap al willen zetten met dit artikel.

Annemarie Jorritsma (Voorzitter van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten)

Thom de Graaf (Voorzitter van het Veiligheidsberaad)